

ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ SỐ TRONG DẠY HỌC TIẾNG TRUNG

Vương Thị Hồng Vân
Trường Đại học Hạ Long

Tóm tắt: Bài báo tập trung phân tích vai trò và các hình thức ứng dụng công nghệ số trong dạy học tiếng Trung trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục. Thông qua các hình thức như dạy học trực tuyến, ứng dụng di động, trí tuệ nhân tạo, học liệu số đa phương tiện, thực tế ảo và mạng xã hội, công nghệ số đã góp phần nâng cao hiệu quả giảng dạy, tăng tính tương tác và cá nhân hóa việc học. Đồng thời, bài viết đề xuất một số định hướng phát triển nhằm khai thác hiệu quả công nghệ số, bao gồm đổi mới phương pháp dạy học, phát triển học liệu số, nâng cao năng lực số cho giảng viên và người học, cũng như xây dựng môi trường học tập số hiện đại và bền vững.

Từ khóa: Công nghệ số; dạy học tiếng Trung; chuyển đổi số giáo dục; trí tuệ nhân tạo (AI); học trực tuyến; học liệu số; cá nhân hóa học tập.

APPLICATION OF DIGITAL TECHNOLOGY IN TEACHING CHINESE

Abstract: This paper focuses on analyzing the role and forms of applying digital technology in teaching Chinese in the context of digital transformation in education. Through forms such as online teaching, mobile applications, artificial intelligence, multimedia digital learning materials, virtual reality, and social networks, digital technology has contributed to improving teaching effectiveness, increasing interaction, and personalizing learning. At the same time, the paper proposes several development directions to effectively exploit digital technology, including innovating teaching methods, developing digital learning materials, enhancing digital skills for lecturers and learners, and building a modern and sustainable digital learning environment.

Keywords: Digital technology; teaching Chinese; digital transformation in education; artificial intelligence (AI); online learning; digital learning materials; personalized learning.

Nhận bài: 02/03/2026

Phản biện: 23/03/2026

Duyệt đăng: 28/03/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng, việc học ngoại ngữ, đặc biệt là tiếng Trung – một trong những ngôn ngữ có số lượng người sử dụng lớn nhất thế giới – đang trở thành nhu cầu thiết yếu đối với người học Việt Nam. Tiếng Trung không chỉ là công cụ giao tiếp mà còn đóng vai trò quan trọng trong các lĩnh vực như kinh tế, thương mại, du lịch, giáo dục và hợp tác quốc tế. Do đó, việc đổi mới phương pháp dạy học tiếng Trung theo hướng hiện đại, hiệu quả là yêu cầu cấp thiết đặt ra cho các cơ sở giáo dục.

Trong xu thế đó, chuyển đổi số trong giáo dục đã và đang tạo ra những thay đổi mạnh mẽ về phương thức tổ chức dạy học. Công nghệ số không chỉ đơn thuần là công cụ hỗ trợ mà còn trở thành môi trường học tập mới, góp phần tái cấu trúc toàn bộ quá trình dạy – học. Đối với việc giảng dạy tiếng Trung, công nghệ số giúp mở rộng không gian học tập từ lớp học truyền thống sang môi trường trực tuyến, kết nối người học với nguồn tài nguyên ngôn ngữ phong phú và đa dạng trên toàn cầu.

Việc ứng dụng công nghệ số trong dạy học tiếng Trung cho phép tích hợp nhiều hình thức học tập hiện đại như học trực tuyến (e-learning), học kết hợp (blended learning), học qua thiết bị di động (mobile learning) và học tập thông minh

(smart learning). Nhờ đó, người học có thể tiếp cận kiến thức một cách linh hoạt, chủ động lựa chọn nội dung và tốc độ học phù hợp với năng lực cá nhân. Đồng thời, giảng viên cũng có điều kiện đổi mới phương pháp giảng dạy, chuyển từ vai trò truyền thụ kiến thức sang tổ chức, hướng dẫn và hỗ trợ quá trình học tập của người học.

Một điểm nổi bật của công nghệ số trong dạy học tiếng Trung là khả năng tích hợp đa phương tiện (multimedia), bao gồm hình ảnh, âm thanh, video, mô phỏng và tương tác trực tiếp. Điều này đặc biệt phù hợp với đặc thù của việc học ngôn ngữ, giúp người học phát triển đồng thời các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết. Chẳng hạn, các công cụ nhận diện giọng nói có thể hỗ trợ luyện phát âm chuẩn, trong khi các nền tảng video giúp người học tiếp cận ngữ cảnh giao tiếp thực tế và văn hóa bản địa.

Bên cạnh đó, sự phát triển của trí tuệ nhân tạo (AI) và dữ liệu lớn (Big Data) đã mở ra những khả năng mới trong cá nhân hóa việc học tiếng Trung. Hệ thống học tập có thể phân tích hành vi, trình độ và nhu cầu của người học để đề xuất nội dung phù hợp, từ đó nâng cao hiệu quả học tập. Các chatbot và trợ lý ảo cũng đóng vai trò như “người bạn học tập”, giúp người học luyện hội thoại mọi lúc, mọi nơi mà không bị giới hạn về thời gian hay không gian.

Tuy nhiên, việc ứng dụng công nghệ số trong dạy học tiếng Trung cũng đặt ra những yêu cầu mới đối với cả người dạy và người học. Giảng viên cần nâng cao năng lực số, làm chủ các công cụ công nghệ và thiết kế bài giảng theo hướng tương tác, lấy người học làm trung tâm. Người học cũng cần phát triển kỹ năng tự học, khả năng chọn lọc thông tin và sử dụng công nghệ một cách hiệu quả. Nhìn chung, công nghệ số đang góp phần làm thay đổi sâu sắc cách thức dạy và học tiếng Trung, tạo ra môi trường học tập mở, linh hoạt và hiệu quả hơn. Việc nghiên cứu và ứng dụng hợp lý các công nghệ này không chỉ giúp nâng cao chất lượng dạy học mà còn đáp ứng yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực trong thời đại số.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Các hình thức ứng dụng công nghệ số trong dạy học tiếng Trung

Trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục, việc ứng dụng công nghệ số vào dạy học tiếng Trung được triển khai dưới nhiều hình thức đa dạng, góp phần nâng cao hiệu quả giảng dạy và phát triển toàn diện năng lực ngôn ngữ cho người học. Các hình thức này không chỉ hỗ trợ truyền đạt kiến thức mà còn tạo môi trường học tập tương tác, linh hoạt và cá nhân hóa.

2.1.1. Dạy học trực tuyến và hệ thống quản lý học tập (LMS)

Việc sử dụng các nền tảng như Google Classroom, Moodle hay Zoom cho phép tổ chức các lớp học trực tuyến với đầy đủ chức năng như giảng bài, giao bài tập, kiểm tra đánh giá và phản hồi kết quả học tập.

Hình thức này giúp mở rộng không gian và thời gian học tập; Tăng cường tương tác giữa giảng viên và sinh viên thông qua chat, video, thảo luận nhóm; Lưu trữ bài giảng, tài liệu và dữ liệu học tập một cách hệ thống

Đặc biệt, trong dạy học tiếng Trung, các lớp học trực tuyến có thể kết hợp chia phòng thảo luận (breakout rooms) để luyện hội thoại, giúp người học phát triển kỹ năng giao tiếp hiệu quả.

2.1.2. Ứng dụng di động (Mobile learning) trong học tiếng Trung

Các ứng dụng học ngôn ngữ như Duolingo, HelloChinese và Pleco đang trở thành công cụ hỗ trợ học tập phổ biến.

Ưu điểm nổi bật: Học mọi lúc, mọi nơi thông qua điện thoại thông minh; Cá nhân hóa nội dung học theo trình độ người học; Tích hợp trò chơi hóa (gamification) giúp tăng động lực học tập

Trong dạy học tiếng Trung, các ứng dụng này hỗ trợ tốt việc học từ vựng, luyện phát âm (pinyin), ghi nhớ chữ Hán và thực hành hội thoại cơ bản.

2.1.3. Ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) trong học tiếng Trung

Công nghệ AI đang mở ra những bước tiến vượt bậc trong giảng dạy ngoại ngữ. Các công cụ như ChatGPT có thể hỗ trợ: Luyện hội thoại tự động theo nhiều chủ đề; Sửa lỗi ngữ pháp và gợi ý cách diễn đạt; Tạo bài tập, đề kiểm tra phù hợp với trình độ người học

Ngoài ra, các phần mềm nhận diện giọng nói giúp người học luyện phát âm chuẩn tiếng Trung (đặc biệt là thanh điệu), một yếu tố khó đối với người Việt. AI cũng cho phép phân tích tiến trình học tập để đưa ra lộ trình cá nhân hóa.

2.1.4. Sử dụng học liệu số đa phương tiện

Học liệu số như video, podcast, phim ảnh, bài giảng điện tử đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao khả năng tiếp nhận ngôn ngữ. Các nền tảng như YouTube cung cấp nguồn tài nguyên phong phú về: Bài giảng tiếng Trung theo cấp độ; Hội thoại thực tế trong đời sống; Nội dung văn hóa, phong tục Trung Quốc. Việc kết hợp hình ảnh, âm thanh và ngữ cảnh giúp người học hiểu sâu hơn về cách sử dụng ngôn ngữ, từ đó nâng cao kỹ năng nghe – nói và khả năng phản xạ giao tiếp.

2.1.5. Ứng dụng công nghệ thực tế ảo (VR/AR)

Công nghệ thực tế ảo (VR) và thực tế tăng cường (AR) đang dần được ứng dụng trong dạy học ngoại ngữ, trong đó có tiếng Trung.

Một số ứng dụng tiêu biểu: Mô phỏng tình huống giao tiếp như đi mua sắm, gọi món, hỏi đường; Tạo môi trường “nhập vai” giúp người học tương tác như trong đời thực; Tăng khả năng ghi nhớ và phản xạ ngôn ngữ. Hình thức này đặc biệt hiệu quả trong phát triển kỹ năng nói và kỹ năng giao tiếp liên văn hóa.

2.1.6. Ứng dụng mạng xã hội và cộng đồng học tập trực tuyến

Các nền tảng mạng xã hội và diễn đàn học tập như Facebook, Zalo, hoặc các nhóm học tiếng Trung trực tuyến giúp người học: Trao đổi kiến thức, kinh nghiệm học tập; Thực hành giao tiếp với cộng đồng. Tiếp cận tài liệu và nội dung học đa dạng. Ngoài ra, việc tham gia các cộng đồng học tập trực tuyến còn giúp tăng tính kết nối và duy trì động lực học tập lâu dài.

2.2. Định hướng phát triển

Trong bối cảnh chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ trên toàn cầu, việc xác định định hướng phát triển ứng dụng công nghệ số trong dạy học tiếng Trung có ý nghĩa quan trọng nhằm nâng cao chất lượng đào tạo và đáp ứng yêu cầu nguồn nhân lực trong thời đại mới. Định hướng này cần được

triển khai đồng bộ trên nhiều phương diện, từ đổi mới phương pháp giảng dạy, phát triển học liệu số đến nâng cao năng lực số cho đội ngũ giảng viên và người học.

Trước hết, cần đẩy mạnh mô hình dạy học kết hợp (blended learning) giữa phương pháp truyền thống và công nghệ số. Đây là xu hướng tất yếu giúp tận dụng ưu điểm của cả hai hình thức: lớp học trực tiếp giúp tăng cường tương tác, định hướng và kiểm soát quá trình học tập, trong khi môi trường số tạo điều kiện học tập linh hoạt, cá nhân hóa. Việc kết hợp này đặc biệt phù hợp trong dạy học tiếng Trung – một ngôn ngữ đòi hỏi sự luyện tập thường xuyên về phát âm, chữ viết và giao tiếp.

Bên cạnh đó, cần chú trọng phát triển hệ thống học liệu số chất lượng cao phục vụ dạy và học tiếng Trung. Học liệu không chỉ dừng lại ở giáo trình điện tử mà cần đa dạng hóa dưới dạng video bài giảng, bài tập tương tác, mô phỏng tình huống giao tiếp, ngân hàng câu hỏi và hệ thống kiểm tra đánh giá trực tuyến. Nội dung học liệu cần đảm bảo tính khoa học, cập nhật và gắn với thực tiễn giao tiếp, đồng thời tích hợp yếu tố văn hóa Trung Hoa nhằm giúp người học hiểu sâu sắc hơn về ngôn ngữ.

Một định hướng quan trọng khác là tăng cường ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong cá nhân hóa việc học. Các hệ thống thông minh có thể phân tích dữ liệu học tập để xác định điểm mạnh, điểm yếu của từng người học, từ đó đề xuất lộ trình học phù hợp. Công nghệ AI cũng có thể hỗ trợ luyện phát âm, chấm điểm tự động, tạo hội thoại giả lập và cung cấp phản hồi tức thì, góp phần nâng cao hiệu quả học tập và giảm tải cho giảng viên.

Đồng thời, cần nâng cao năng lực số cho đội ngũ giảng viên – yếu tố then chốt quyết định hiệu quả của việc ứng dụng công nghệ trong giảng dạy. Giảng viên không chỉ cần thành thạo các công cụ công nghệ mà còn phải có khả năng thiết kế bài giảng số, tổ chức hoạt động học tập trực tuyến và đánh giá người học trong môi trường số. Việc tổ chức các khóa bồi dưỡng, tập huấn về công nghệ giáo dục là cần thiết nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới dạy học.

Đối với người học, cần định hướng phát triển

kỹ năng tự học và năng lực sử dụng công nghệ một cách hiệu quả. Trong môi trường số, người học đóng vai trò trung tâm, do đó cần có khả năng tìm kiếm, chọn lọc và khai thác thông tin, đồng thời biết quản lý thời gian và duy trì động lực học tập. Việc hình thành thói quen học tập chủ động sẽ giúp người học tận dụng tối đa lợi ích của công nghệ số.

Ngoài ra, cần xây dựng môi trường học tập số an toàn, lành mạnh và có tính kết nối cao. Các nền tảng học tập cần đảm bảo bảo mật thông tin, đồng thời tạo điều kiện để người học tương tác, trao đổi và hợp tác với nhau. Việc phát triển các cộng đồng học tập trực tuyến tiếng Trung cũng là một hướng đi hiệu quả nhằm tăng cường thực hành ngôn ngữ và chia sẻ kinh nghiệm học tập.

Cuối cùng, cần có sự hỗ trợ từ phía nhà trường và các cơ quan quản lý giáo dục trong việc đầu tư cơ sở hạ tầng công nghệ, xây dựng chính sách khuyến khích đổi mới sáng tạo trong giảng dạy và thúc đẩy chuyển đổi số toàn diện trong giáo dục ngoại ngữ. Sự phối hợp giữa các bên liên quan sẽ tạo nền tảng vững chắc cho việc ứng dụng công nghệ số trong dạy học tiếng Trung phát triển bền vững.

Tóm lại, định hướng phát triển ứng dụng công nghệ số trong dạy học tiếng Trung cần được thực hiện một cách toàn diện, đồng bộ và có chiến lược lâu dài. Việc khai thác hiệu quả các thành tựu công nghệ không chỉ giúp nâng cao chất lượng dạy học mà còn góp phần đào tạo nguồn nhân lực có năng lực ngoại ngữ và kỹ năng số, đáp ứng yêu cầu của xã hội hiện đại.

III. KẾT LUẬN

Ứng dụng công nghệ số trong dạy học tiếng Trung là xu hướng tất yếu, góp phần đổi mới phương pháp giảng dạy và nâng cao chất lượng đào tạo. Việc triển khai hiệu quả các công nghệ hiện đại không chỉ giúp người học phát triển toàn diện kỹ năng ngôn ngữ mà còn đáp ứng yêu cầu nguồn nhân lực trong thời đại số. Tuy nhiên, để đạt được hiệu quả bền vững, cần có sự phối hợp đồng bộ giữa nhà trường, giảng viên và người học trong việc đầu tư, khai thác và sử dụng công nghệ một cách hợp lý.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), *Chuyển đổi số trong giáo dục và đào tạo – Định hướng và giải pháp*, NXB Giáo dục Việt Nam.
- Trần Thị Thanh (2022), “Ứng dụng công nghệ số trong dạy học ngoại ngữ ở Việt Nam”, *Tạp chí Giáo dục*, số 521, tr. 15–19.
- Nguyễn Văn Cường (2021), “Dạy học trực tuyến và blended learning trong giáo dục đại học”, *Tạp chí Khoa học Giáo dục Việt Nam*, số 45, tr. 23–28.
- Lê Thị Hồng Nhung (2023), “Ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong dạy học ngoại ngữ”, *Tạp chí Công nghệ Giáo dục*, số 12, tr. 34–40.